

Quickscan Natuur

TK2 - Aanpassing kegelligplaatsen westzijde sluis Delden Rijkswaterstaat

18 september 2023 - Public

Contactpersoon

Lensink, Robbin

Junior Consultant

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Projectgebied en ingreep	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	6
2.3	Afbakening effecten	7
3	Wet natuurbescherming	10
3.1	Gebiedsbescherming	10
3.1.1	Methode	10
3.1.2	Ligging	10
3.1.3	Effecten	10
3.1.4	Deelconclusie gebiedsbescherming	11
3.2	Soortbescherming	11
3.2.1	Methode	11
3.2.2	Aanwezigheid beschermde soorten	11
3.2.3	Effectbeschrijving	16
3.2.4	Toetsing	17
3.2.5	Vervolg	17
3.2.6	Deelconclusie soortbescherming	18
4	Natuurnetwerk Nederland	19
4.1	Methode	19
4.2	Ligging	19
4.3	Effecten	19
4.4	Conclusie	19
5	Conclusie en vervolgstappen	20
5.1	Natura 2000	20
5.2	Soortenbescherming	20
5.3	Natuurnetwerk Nederland	20

Bijlagen

Bijlage A Wettelijk kader Wet natuurbescherming	21
Gebiedsbescherming	21
Soortbescherming	22
Bijlage B Wettelijk kader Natuurnetwerk Nederland	25
Bijlage C Impressie van het gebied	27
Bijlage D Aerius-berekening	33
Colofon	34

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Twentekanalen vormen een belangrijke regionale en economische ader voor Overijssel (met name Twente), een achterlandverbinding voor de havens van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen en een verbindende logistieke schakel met Europa. De economische ontwikkeling in de oostelijke regio's, de Tweede Maasvlakte en het toenemende gebruik van grotere schepen vereisen een verruiming van de Twentekanalen. Rijkswaterstaat heeft inmiddels de vaarweg naar de havens van Almelo, Delden, Hengelo en Enschede geschikt gemaakt voor klasse-Va-schepen met een afluaddiepte van 2,80m. Er zijn voor diverse werkzaamheden op diverse locaties in deze vaarweg al natuurtoetsen uitgevoerd. Onderhavige quick scan Wet natuurbescherming (Wnb) is uitgevoerd vanwege een scope-uitbreiding, te weten de voornemen aanpassing van de kegelligplaatsen ten westen van sluis Delden (Figuur 1-1, hierna het projectgebied genoemd).

Figuur 1-1 Ligging van het projectgebied (oranje gemarkeerd) ten zuidwesten van de sluis van Delden.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Zie Bijlage A en Bijlage B voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming. Rijkswaterstaat heeft Arcadis gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het projectgebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van de ligging en effecten op Natura 2000-gebieden opgenomen, evenals een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing. In hoofdstuk 5 is beschreven waar het NNN is gelegen en of sprake is van negatieve effecten.

Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de Wnb en in Bijlage B is het kader van het NNN beschreven.

2 Projectgebied en ingreep

2.1 Huidige situatie

Figuur 2-1 geeft de omgeving van het projectgebied weer. Ten noorden en zuiden van het projectgebied bevinden zich weilanden, bosschages, bomenrijen, wegen en bebouwing. Ten zuiden van het projectgebied bevindt zich een bovengronds hoogspanningsnetwerk inclusief mast. Ten oosten van het projectgebied bevindt zich de sluis van Delden en ten westen vervolgt het Twentekanaal zich. Het Twentekanaal wordt vooral gebruikt voor het vervoeren van zout, grind, zand, containers en brandstof. Daarnaast vindt er ook pleziervaart en sportvisserij plaats op het Twentekanaal.

Figuur 2-2 geeft de huidige situatie van het projectgebied weer. Er liggen drie meerpalen in het kanaal en er loopt een loopbrug vanaf de zuidzijde van het kanaal naar de eerste meerpaal. Deze meerpalen dienen als wachtplaats voor schepen die door de sluis heen moeten. De oever van de zuidzijde van het kanaal is begroeid met riet. Daarachter is de berm begroeit met gras. Ook staat er een bomenrij niet ver van de zuidzijde van het kanaal en liggen er een weg en een sloot parallel aan de zuidzijde van het kanaal.

Figuur 2-1 De omgeving van het projectgebied.

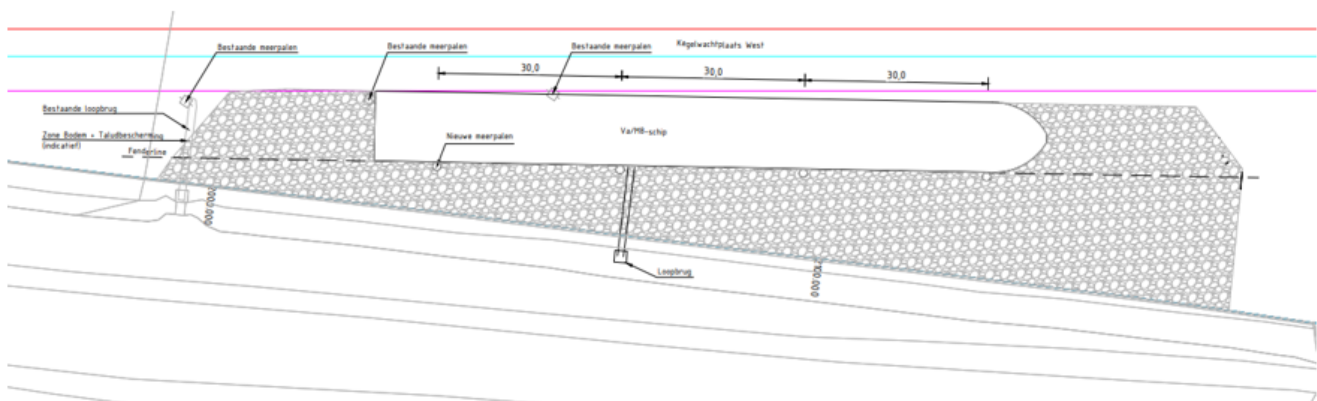

Figuur 2-2 De huidige situatie van het projectgebied met drie afmeerpalen en een loopbrug.

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Figuur 2-3 is een schematische weergave van de voorgenomen ingreep. De drie bestaande meerpalen en de bestaande loopbrug worden verwijderd. Vier nieuwe meerpalen en een nieuwe loopbrug worden gerealiseerd. Deze meerpalen bevinden zich op een andere plaats dan de verwijderde meerpalen. Ook de loopbrug komt op een nieuwe plek.

Figuur 2-3 Schematische weergave van de voorgenomen ingreep vanuit bovenaanzicht. Vier nieuwe afmeerpalen worden trillend geïnstalleerd. Daarnaast wordt er een nieuwe loopbrug gerealiseerd.

Werkzaamheden

Het verwijderen van de afmeerpalen zal gebeuren door trillende bewegingen met een trilblok vanaf een ponton op het water. Het plaatsen van de afmeerpalen zal ook gebeuren door trillende bewegingen vanaf een ponton op het water. Bij het plaatsen van de loopbrug zal er licht gegraven worden voor de verankering op land.

Planning

De planning is op dit moment onbekend. Daarom is als uitgangspunt genomen dat de werkzaamheden jaarrond kunnen plaatsvinden.

2.3 Afbakening effecten

Op basis van de voorgenomen ingreep wordt ervan uitgegaan dat er tijdelijke effecten zullen zijn door kortdurende verstoringen tijdens de ingreep. Er wordt uitgegaan dat de werkzaamheden binnen het projectgebied blijven (Figuur 2-4). Dat wil zeggen, de werkzaamheden bevinden zich op het water en in de berm. De weg ten zuiden van het kanaal wordt ook gebruikt voor vervoer van materiaal en verplaatsen van materieel. Hierbij zijn een aantal effecten van toepassing die in de volgende subkoppen worden benoemd.

Figuur 2-4 Ligging projectgebied.

Aantasting en/of verlies van leefgebieden of groeiplaatsen

Onder (tijdelijke) aantasting of (permanent) verlies van leefgebieden of groeiplaatsen vallen de gevolgen van betreding, vergraving, et cetera, die optreden door menselijke activiteiten. Het gaat in alle gevallen om een tijdelijke of permanente fysieke aantasting van groeiplaatsen of leefgebieden, wat ertoe kan leiden dat planten verdwijnen of dieren het leefgebied voor kortere of langere tijd verlaten, dat de reproductie achterblijft om een goede populatie in stand te houden of dat er een toename van sterfte plaatsvindt.

Effecten als gevolg van tijdelijke en permanente aantasting van leefgebied of groeiplaatsen kunnen optreden tijdens een groot deel van de mogelijke werkzaamheden. Deze worden zodoende meegenomen in de toets.

Doden of verwonden van individuen

Onder doden of verwonden vallen effecten door werkzaamheden op dieren met verwonding of doding ter gevolg. Het gaat hierbij in alle gevallen om directe, fysieke effecten op dieren. Doden of verwonden van dieren kan gebeuren wanneer de materieel zich begeeft binnen het projectgebied. Effecten als gevolg van doden of verwonden van diersoorten worden zodoende meegenomen in de toets.

Mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen effecten van werkzaamheden op plantensoorten waarbij planten worden vernietigd. Het gaat hierbij in alle gevallen om directe, fysieke effecten op planten. Deze effecten kunnen optreden wanneer materieel op het terrein aanwezig is en tijdens grondroerende activiteiten. Effecten als gevolg van mechanische effecten worden zodoende meegenomen in deze toets.

Verdroging of vernatting

Door vernatting of verdroging kan een gebied ongeschikt worden voor planten en dieren en zo leiden tot een verandering in de soortensamenstelling en uiteindelijk de aanwezige habitat. Vernatting en verdroging treden niet op bij de aard van de geplande werkzaamheden.

Verzuring en/ of vermessing

Stikstofdepositie kan leiden tot vermessing of verzuring van ecosystemen. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen, duinen en heidevelden wordt gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft (vermessing). Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van plantensoorten. Hierdoor neemt de biodiversiteit af. Stikstofdepositie kan ook verzurend werken, waarbij bodem en grondwater chemisch van karakter veranderen en waardoor soorten en habitattypen, welke in basische, neutrale en zwak zure omstandigheden gedijen, kunnen verdwijnen. De oorspronkelijk aanwezige planten worden daarbij vrijwel geheel verdrongen en/of kunnen verdwijnen. Hierdoor ontstaat er een andere vegetatietype. Effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen op grote afstanden optreden. Bij een afstand van 25 kilometer of meer kunnen effecten als gevolg van stikstofdepositie op voorhand worden uitgesloten ([ABRvS 5 april 2023](#), [ECLI:NL:RVS:2023:1299](#)).

Verstoringsen

Geluid

Gedurende de werkzaamheden wordt geluid geproduceerd. Aangezien er niet geheid gaat worden is het geproduceerde geluid beperkt. Het geproduceerde geluid kan mogelijk effecten hebben op met name vogelsoorten die voorkomen in de directe omgeving van het projectgebied. Mogelijke effecten als gevolg van geluidsverstoring kunnen niet op voorhand worden uitgesloten en worden meegenomen in de toets. Krijgsveld et al. (2008, 2022) heeft een literatuuronderzoek uitgevoerd naar het effect van aanwezigheid van mensen en recreatie op vogels. De variatie in waargenomen verstoringafstanden is voor veel soorten groot. Voor de huidige activiteit in open gebied wordt een worst case verstoringcontour van 500 meter aangehouden voor vogels. Voor andere soortgroepen zijn geen exacte verstoringafstanden bekend. Om deze reden wordt de afstand van 500 meter ook voor overige soortgroepen aangehouden.

Licht

Effecten door lichtverstoring kunnen optreden wanneer door werkzaamheden sprake is van verhoogde lichtniveaus. De geplande werkzaamheden worden overdag uitgevoerd. Echter kan dit in het najaar/ de winter betekenen dat op sommige plekken van het projectgebied verlichting noodzakelijk is. Effecten als gevolg van verstoring door licht in de aanlegfase zijn niet op voorhand uit te sluiten. Deze worden zodoende verder meegenomen in de toets. Over het algemeen is de reikwijdte van de lichtbelasting minder groot dan die van verstoringen die optreden door geluid of visuele verstoringen. Voor worst-case wordt daarom ook 500 meter aangehouden voor lichtverstoring.

Visueel

Effecten door visuele verstoring kunnen optreden wanneer in het kader van werkzaamheden sprake is van extra aanwezigheid van mensen op werktuigen. Net als bij geluid en licht geldt voor visuele verstoring dat dit kan leiden tot verstoring van diersoorten. Dit kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuele dieren, wat vervolgens ertoe kan leiden dat dieren het leefgebied voor kortere of langere tijd verlaten, dat de reproductie te ver achterblijft om een goede populatie in stand te houden of dat er een toename van sterfte plaatsvindt. Verstoring treedt gelijktijdig op met geluid- en lichtverstoring en is de specifieke oorsprong niet altijd goed te duiden. Hoewel er geen éénduidige reikwijdte van optische verstoring is, valt dit ruim binnen de contouren van verstoring door geluid. Bij een veld met open zicht kan visuele verstoring optreden tot 200 meter (Krijgsveld et al., 2022).

Trillingen

Net als bij geluid, licht en visuele verstoring geldt voor trillingen dat dit kan leiden tot verstoring van diersoorten. Dit kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuele dieren, wat vervolgens ertoe kan leiden dat dieren het leefgebied voor kortere of langere tijd verlaten, dat de reproductie te ver achterblijft om een goede populatie in stand te houden of dat er een toename van sterfte plaatsvindt. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Aangenomen wordt dat trilling een kleinere verstoringsafstand heeft dan geluidsverstoring. Trilling treed wel vaak samen op met geluidsverstoring en/of visuele verstoring. Voor trilling verstoringen wordt een worst-case verstoringsafstand van 500 meter aangehouden.

3 Wet natuurbescherming

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Natura 2000-gebieden in § 3.1 en vervolgens op de soortbescherming in § 3.2. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

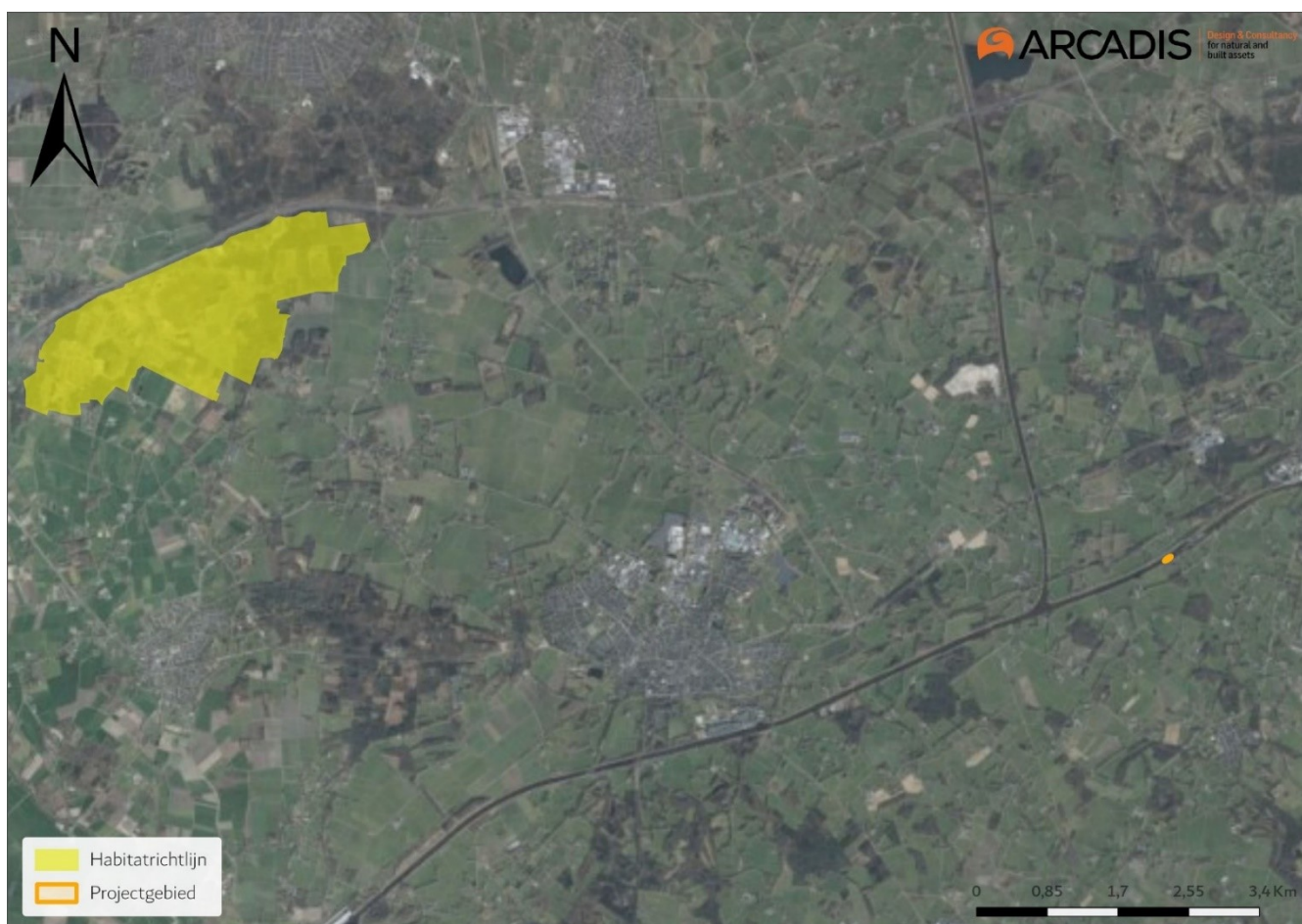
3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Methode

Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of er mogelijk sprake is van negatieve effecten door het voornemen.

3.1.2 Ligging

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Borkeld. Dit Natura 2000-gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Borkeld ligt op een afstand van 10 km van het projectgebied (Figuur 3-1).

Figuur 3-1 Locatie van het Natura 2000-gebied Borkeld ten opzichte van het projectgebied.

3.1.3 Effecten

Ruimtelijke ontwikkeling

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot effecten zoals aantasting en/of verlies van gebieden of groeiplaatsen, doden of verwonden van individuen en mechanische effecten. In Borkeld vinden geen werkzaamheden plaats. Er is daarom geen sprake van ruimtebeslag in de Natura 2000- gebieden en dus geen sprake van deze effecten.

Verstoring

Voor verstoring wordt een contour aangehouden van circa 500 meter (geluid, licht en trillingen) en 200 meter (visueel). Borkeld ligt buiten deze verstoringcontouren. Hierdoor zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van verstoring door geluid, licht, trillingen en optische prikkels op voorhand uitgesloten.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie, door uitstoot tijdens de werkzaamheden, kan optreden in de wijde omgeving, met als gevolg vermisting/verzuring. De afstand van de werkzaamheden tot Borkeld is 10 km. Voor het project is een Aerijs-berekening uitgevoerd, waaruit blijkt dat de uitvoering van het project niet zorgt voor stikstofdepositie op N2000-gebieden (zie Bijlage D).

3.1.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

Er is geen sprake van ruimtebeslag in Natura 2000-gebied met effecten zoals aantasting en/of verlies van gebieden of groeiplaatsen, doden of verwonden van individuen en/of mechanische effecten. Het projectgebied bevindt zich daarnaast op dusdanige afstand van Natura 2000-gebieden dat een tijdelijke toename in visuele verstoring en geluid in de aanlegfase niet reikt tot de Natura 2000-gebieden. Echter kunnen de effecten als gevolg van stikstofdepositie niet worden uitgesloten omdat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Borkeld, 10 km) binnen een afstand van 25 km van het projectgebied ligt. Hiervoor moet een calculatie gedaan worden en een effectbeoordeling aan de hand van de calculatie.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl

Het veldbezoek is uitgevoerd op 24-05-2023, 11:30 door Robbin Lensink, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren bewolkt, droog, 3 bft en 15 graden. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het projectgebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<p><i>Bureauonderzoek</i> NDFF geeft geen waarnemingen weer van beschermde flora in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van de verspreidingsatlas kan bergnachtorchis en drijvende waterweegbree mogelijk voorkomen in of rondom het projectgebied.</p>	Beschermde flora zijn uitgesloten binnen het projectgebied.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Drijvende waterweegbree groeit graag in stilstaande of stromende zwak zure en carbonaat en fosfaatarm water met en zandige bodem. Deze omgeving kan zich mogelijk bevinden in kanalen op plaatsen waar voedselarm water instroomt.</p> <p>Bergnachtorchis is te vinden op voedselarme en kalkrijke bodems en houdt van een zonnige plek.</p> <p>Tijdens het veldbezoek zijn veel verschillende flora waargenomen maar geen beschermde flora. Onder andere zijn fluitenkruid, brandnetel, akker vergeet-me-nietje, scherpe boterbloem en gewone smeerwortel waargenomen. Deze soorten indiceren dat de bodem voedselrijk en vochtig is. De locatie is niet geschikt voor bergnachtorchis. Ook is er geen drijvende waterweegbree of geschikt habitat voor drijvende waterweegbree waargenomen.</p>	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>NDFF geeft waarnemingen weer van broedvogels zonder jaarrond beschermd nest in en rondom het projectgebied. Het betreft fitis, fuut, ijsvogel, rietgors en zwarte kraai. Rietgors en fitis zijn baltsend waargenomen.</p>	<p>Het voorkomen van broedvogels zonder jaarrond beschermd nest binnen het projectgebied kan niet worden uitgesloten.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Tijdens het veldbezoek zijn er meerdere broedvogels zonder jaarrond beschermd nest waargenomen en gehoord. Het betreft bosrietzanger, vink, merel, fitis, tjiftjaf en zwarte kraai. Deze kunnen nestelen in de bomen en het struweel ten zuiden van de weg. Daarnaast is ook geschikt habitat aanwezig om te foerageren (struweel, kruidenrijk grasland) voor deze soorten.</p>	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>NDFF geeft een waarneming weer van torenvalk in het projectgebied. Dit betreft een waarneming van een overvliegend exemplaar. De torenvalk kan mogelijk broeden in de buurt van het projectgebied (bijvoorbeeld bij de hoogspanningsmast) en het projectgebied maakt mogelijk uit van het foerageergebied van de torenvalk.</p> <p>De hoogspanningsmasten nabij het projectgebied kunnen mogelijk ook geschikte nestplekken bieden voor ooievaar, buizerd, boomvalk, slechtvalk en raaf.</p>	<p>Het voorkomen van broedvogels met jaarrond beschermd nest binnen en nabij het projectgebied is uitgesloten.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Tijdens het veldbezoek zijn er geen broedvogels met jaarrond beschermd nest waargenomen. De hoogspanningsmasten in de omgeving bevatten geen nesten. Ook zijn er geen nesten waargenomen van broedvogels die in bomen broeden.</p>	
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>NDFF geeft geen waarnemingen weer van grondgebonden zoogdieren in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas kunnen beschermde grondgebonden zoogdieren zoals boommarter, bunzing, egel, eekhoorn, hermelijn, otter, steenmarter, waterspitsmuis en wezel en algemene voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals aardmuis, bosmuis, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, grote bosmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wild zijn en woelrat mogelijk voorkomen in het projectgebied.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten</p>	<p>Het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren</p> <ul style="list-style-type: none"> - otter - waterspitsmuis - boommarter en - steenmarter <p>is uitgesloten in het projectgebied.</p>

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	<p>Veldbezoek Tijdens het veldbezoek is er geen geschikt habitat waargenomen voor de waterspitsmuis. De waterspitsmuis houdt van helder water met veel begroeiing en ruig begroeide oevers. Aan de oevers moet voldoende schuilmogelijkheden zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken. De oevers in het projectgebied bestaan uit harde beschoeiing welke ongeschikt zijn voor de waterspitsmuis.</p> <p>De otter is te vinden op plaatsen met veel dekking in de oeverzones. Ook voor de otter is de harde beschoeiing geen geschikt habitat. Daarnaast zijn er geen wissels of spraints waargenomen tijdens het veldbezoek. Ook zijn er geen hollen, die als potentiële verblijfplaats kunnen dienen, waargenomen. Een verblijfplaats van de otter is uitgesloten maar mogelijk foerageert de otter in het projectgebied. Gezien het ontbreken van sporen en gezien het feit dat er voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is in de omgeving, is er geen sprake van essentieel foerageergebied.</p> <p>Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel) zoeken over het algemeen plaatsen met voldoende dekking op. Het gaat om dekking in de vorm van structuurrijke houtwallen, bosranden, ruigte en greppels met struweel, takken en wortels, hollen en schuurtjes. Wanneer voldoende dekking aanwezig is maakt de specifieke habitat weinig uit, dit kan bestaan uit bos, grasland, akkers en ruderaal gebied, zowel vochtig als droog. Aan de rand van het projectgebied is veel dekking aanwezig in de bomenrij in de vorm van struweel. Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen zijn daardoor niet uitgesloten.</p> <p>Boommarters hebben een sterke voorkeur voor bosrijk gebied en boomholtes. Het projectgebied bevat geen geschikt habitat voor boommarters.</p> <p>Ook steenmarters zoeken over het algemeen plaatsen met voldoende dekking op. Hierbij begeeft een steenmarter zich ook in gebouwen. Verblijfplaatsen voor steenmarters zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van bebouwing in het projectgebied.</p> <p>Wel kan het projectgebied uitmaken als foerageergebied voor de kleine marterachtigen, steenmarter en boommarter. Gezien het feit dat er voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is in de omgeving, is er geen sprake van essentieel foerageergebied.</p> <p>De egel komt voor in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze wat algemener zoals in tuinen, bosranden, struweel en loofbos. Het liefst heeft de egel ondergroei. Verblijfplaatsen van de egel kunnen niet uitgesloten worden in het projectgebied.</p> <p>Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken, bebouwd gebied en houtwallen in de buurt van bos. Belangrijk is dat er voldoende voedsel te vinden is, daarom zijn ze vooral te vinden in en rond ouder bos. Aan de rand van het projectgebied zijn een aantal bomen aanwezig. Mogelijk heeft de eekhoorn verblijfplaats in deze bomen. Op het moment van bezoeken waren de bomen vol in het blad waardoor eventuele nesten niet zichtbaar waren en de eekhoorn niet uitgesloten kan worden in het projectgebied.</p> <p>Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren kunnen mogelijk in het gebied voorkomen.</p>	<p>Het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren</p> <ul style="list-style-type: none"> - kleine marterachtigen - egel - eekhoorn <p>is niet uitgesloten in het projectgebied.</p> <p>Het voorkomen van algemene voorkomende grondgebonden zoogdieren is niet uitgesloten.</p>

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i> NDFF geeft geen waarnemingen weer van beschermde vleermuissoorten in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas kunnen beschermde vleermuissoorten zoals Bechsteins vleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis en watervleermuis mogelijk voorkomen in het projectgebied.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>	<p>Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten zijn niet uitgesloten.</p> <p>Ook zijn vliegroutes binnen het projectgebied niet uitgesloten.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i> Aan de rand van het projectgebied staan verschillende soorten bomen. Tijdens het veldbezoek stonden de bomen vol in blad. Hierdoor was het niet mogelijk om hollen en/ of loszittend schors te indiceren. Het is mogelijk dat boombewonende vleermuizen verblijfplaatsen hebben in deze bomen.</p> <p>Gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van bebouwing in het projectgebied.</p> <p>Binnen en rondom het projectgebied vormen het Twentekanaal en de dijkenstructuren lijnvormige elementen die mogelijk als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen kunnen fungeren.</p>	
Reptielen	<p><i>Bureauonderzoek</i> NDFF geeft geen waarnemingen weer van beschermde reptielsoorten in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas kunnen beschermde reptielen zoals hazelworm en levendbarende hagedis mogelijk voorkomen in het projectgebied.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>	<p>Beschermde reptielsoorten zijn uitgesloten in het projectgebied.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i> Hazelworm en levendbarende hagedis vinden geschikt leefgebied in structuurrijke open bossen, bosranden, heideterrein, bermen, ruige graslanden, kapvlaktes en enigszins ruderaal plaatsen en tuinen. Beide soorten zijn enigszins vochtminnend en worden ook aangetroffen op meer vochtige terreindelen. De soorten vinden verblijfplaatsen onder andere onder strooisel, dood hout en onder dichte vegetatie.</p> <p>Het projectgebied bevat geen geschikt habitat voor de hazelworm en levendbarende hagedis door het ontbreken van strooisel en dood hout en het algemene structuurrijke karakter waar deze soorten leven.</p>	
Amfibieën	<p><i>Bureauonderzoek</i> NDFF geeft geen waarnemingen weer van beschermde amfibiesoorten in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas kunnen beschermde amfibieën zoals boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en vrijgestelde amfibiesoorten zoals bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en groene kikker mogelijk voorkomen in het projectgebied.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>	<p>Beschermde amfibiesoorten zijn uitgesloten in het projectgebied.</p>

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	<p><i>Veldbezoek</i> De kamsalamander heeft voortplantingshabitat in visvrije watertjes zoals poelen, vennen en vijvers. De landhabitat wordt gevormd door bosschages, struweel, houtwallen en houtsingels. In het projectgebied is geen geschikt habitat aanwezig voor de kamsalamander omdat het Twentekanaal vis bevat. Ook de beschoeiing is niet geschikt voor de kamsalamander.</p> <p>De boomkikker heeft voortplantingshabitat in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke watertjes met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Als landhabitat zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang. Binnen het projectgebied is geen geschikt habitat voor de boomkikker.</p> <p>De poelkikker heeft voortplantingshabitat in vaak niet beschaduwde, schone, voedselarme wateren met rijke oevervegetatie. Het liefst in bos- en heidegebieden. De landhabitat bestaat uit hopen, onder boomstronken, of andere vorstvrije plekken in grasland, bosschages en struweel. Het afgedamde Twentekanaal is geen geschikt habitat voor de poelkikker.</p> <p>De heikikker heeft voortplantingshabitat in voedselarme wateren zoals vennetjes en sloten, i.c.m. met heidevegetatie, pijpenstrootje vegetatie, hoogveen of half natuurlijke graslanden, welke het landhabitat vormen. Het projectgebied heeft geen geschikt habitat voor de heikikker.</p> <p>Algemeen voorkomende amfibiesoorten onder andere gewone pad en bruine kikker kunnen voorkomen in het projectgebied.</p>	
Vissen	<p><i>Bureauonderzoek</i> NDFF geeft geen waarnemingen weer van beschermde vissoorten in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas kunnen beschermde vissoorten zoals grote modderkruiper en kwabaal mogelijk voorkomen in het projectgebied.</p> <p><i>Veldbezoek</i> De grote modderkruiper vindt leefgebied in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei, zoals verlandingszones. De soort kan lage zuurstofconcentraties en droogval langere tijd overleven. Het projectgebied betreft een diepe watergang met weinig waterplantengroei. Het projectgebied is ongeschikt voor de grote modderkruiper mede vanwege de afgedamde oevers.</p> <p>De kwabaal komt voor in helder stromend water of in betrekkelijk schone, diepe meren. De vis verschuilt zich graag tussen oeverholten of tussen stenen overdag. Overstromingsvlaktes zijn noodzakelijk als opgroeigebieden voor de larven en de jonge kwabalen.</p> <p>In het projectgebied ontbreekt het zich aan geschikt leef- en paaigebied van de kwabaal.</p>	Beschermde vissoorten zijn uitgesloten in het projectgebied.
On-gewervelden	<p><i>Bureauonderzoek</i> NDFF geeft geen waarnemingen weer van beschermde ongewervelden in en rondom het projectgebied.</p> <p>Op basis van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas kunnen beschermde ongewervelden zoals grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en gevlekte witsnuitlibel mogelijk voorkomen in het projectgebied.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>	Grote vos en grote weerschijnvlinder kunnen niet uitgesloten worden in het projectgebied. Kleine ijsvogelvlinder en gevlekte witsnuitlibel zijn wel uitgesloten.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Tijdens het veldbezoek zijn verschillende soorten beplanting waargenomen waaronder de eik, berk, hazelaar, grauwe wilg, wilg en vogelkers aan de rand van het projectgebied. Sommige van deze soorten kunnen dienen als waardplant voor de grote vos en grote weerschijnvlinder. Voor de kleine ijsvogelvlinder en gevlekte witsnuitlibel is geen geschikt habitat aanwezig in het projectgebied.</p>	

3.2.3 Effectbeschrijving

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 3.2.2.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	Diverse soorten	Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden (indicatief van half maart tot en met half juli) kunnen nesten van broedende vogels vernietigd worden en kunnen aanwezige jongen of broedende vogels gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Kleine marterachtigen, egel en eekhoorn	Er worden geen bomen gekapt en er wordt geen struweel verwijderd. Als gevolg van de werkzaamheden gaan geen verblijfplaatsen verloren. Ook gaat er geen essentieel foerageergebied verloren en worden geen dieren gedood of verwond. Negatieve effecten zijn uit te sluiten.	Nee
	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden gaan mogelijk verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren verloren en kunnen dieren gedood, verwond en/of verstoord worden.	Ja
Vleermuizen	Als de werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst met verlichting uitgevoerd worden kan uitstraling tot verstoring leiden van vleermuizen. Essentiële vliegroutes van boombewonende en gebouwbewonende vleermuizen kunnen mogelijk onderbroken worden door verlichting. Door de verlichting kunnen ook mogelijke verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen verstoord worden. Er worden geen bomen gekapt. Hierdoor is het vernietigen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgesloten. Ook worden geen dieren gedood of verwond.	Ja	
Amfibieën	Algemeen voorkomende amfibieën	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën vernietigd of beschadigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond en/of verstoord worden.	Ja
Overige soorten	Grote vos, grote weerschijnvlinder	Er worden geen bomen gekapt, hierdoor worden er geen voortplantingsplaatsen en leefgebied van deze soorten vernietigd en worden er geen dieren gedood of verwond.	Nee

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen gebouwbewonend en boombewonend
Andere soorten zonder vrijstelling	-
Andere soorten met vrijstelling	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Er geldt binnen de provincie **Overijssel** een vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende soorten zoals algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en algemeen voorkomende amfibieën zie Bijlage A. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.2.5.1.

3.2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	X	X			Indien werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen.
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Boombewonende vleermuizen		X			Werkzaamheden met verlichting
Gebouwbewonende vleermuizen		X			Werkzaamheden met verlichting
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.					

3.2.5 Vervolg

In deze paragraaf zijn een aantal vervolgstappen beschreven. Het gaat hierbij om mitigerende maatregelen waarvan al bekend is dat deze genomen moeten worden, soortgericht onderzoek waar mogelijk maatregelen uit volgen en zorgplichtmaatregelen.

3.2.5.1 Mitigerende maatregelen

Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest

Voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

- Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
- Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.
- Een ecooloog dient een vrijgaveronde te doen kort voor de start van de werkzaamheden om zeker te zijn dat nesten niet aanwezig zijn.
- Ontheffing niet mogelijk: voorgenoemde maatregelen moet genomen worden.

Vleermuizen

Vliegroute en verblijfplaats

Om verstoring als gevolg van verlichting te voorkomen dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Gebruik geen verlichting in de periode maart t/m november.

Indien niet mogelijk dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Schijn niet met verlichting op bomen met boomholtes en bomenrijen/bosranden
- Richt verlichting zoveel mogelijk naar beneden
- Probeer uitstraling van verlichting naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Werk één richting op vanaf het water zodat aanwezige dieren kunnen vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet het water ingejaagd.
- Hou het werkgebied zo klein mogelijk.
- Verwijder eerst vegetatie in een gebied voordat er gegraven wordt. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens aanleg.
- Indien dieren aanwezig blijken, staak de werkzaamheden totdat deze het projectgebied verlaten hebben.

3.2.5.2 Soortgericht onderzoek

Op basis van de quickscan kan de aanwezigheid van een tweetal beschermde soortgroepen niet worden uitgesloten. Met mitigerende maatregelen is het mogelijk om de verbodsbepalingen van de Wnb niet te overtreden. Hierdoor is er geen nader soortgericht onderzoek nodig. Mocht er niet aan de mitigerende maatregelen kunnen worden voldaan voor vleermuizen dan is er soortgericht onderzoek nodig.

3.2.6 Deelconclusie soortbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden treden mogelijk negatieve effecten op voor algemene broedvogels en vleermuizen. Mitigerende maatregelen moeten genomen worden voor algemene broedvogels en vleermuizen. Hierdoor is er geen sprake van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wnb en hoeft er geen nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. In het projectgebied kunnen algemene grondgebonden zoogdieren en algemene amfibieën voorkomen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in de provincie Overijssel.

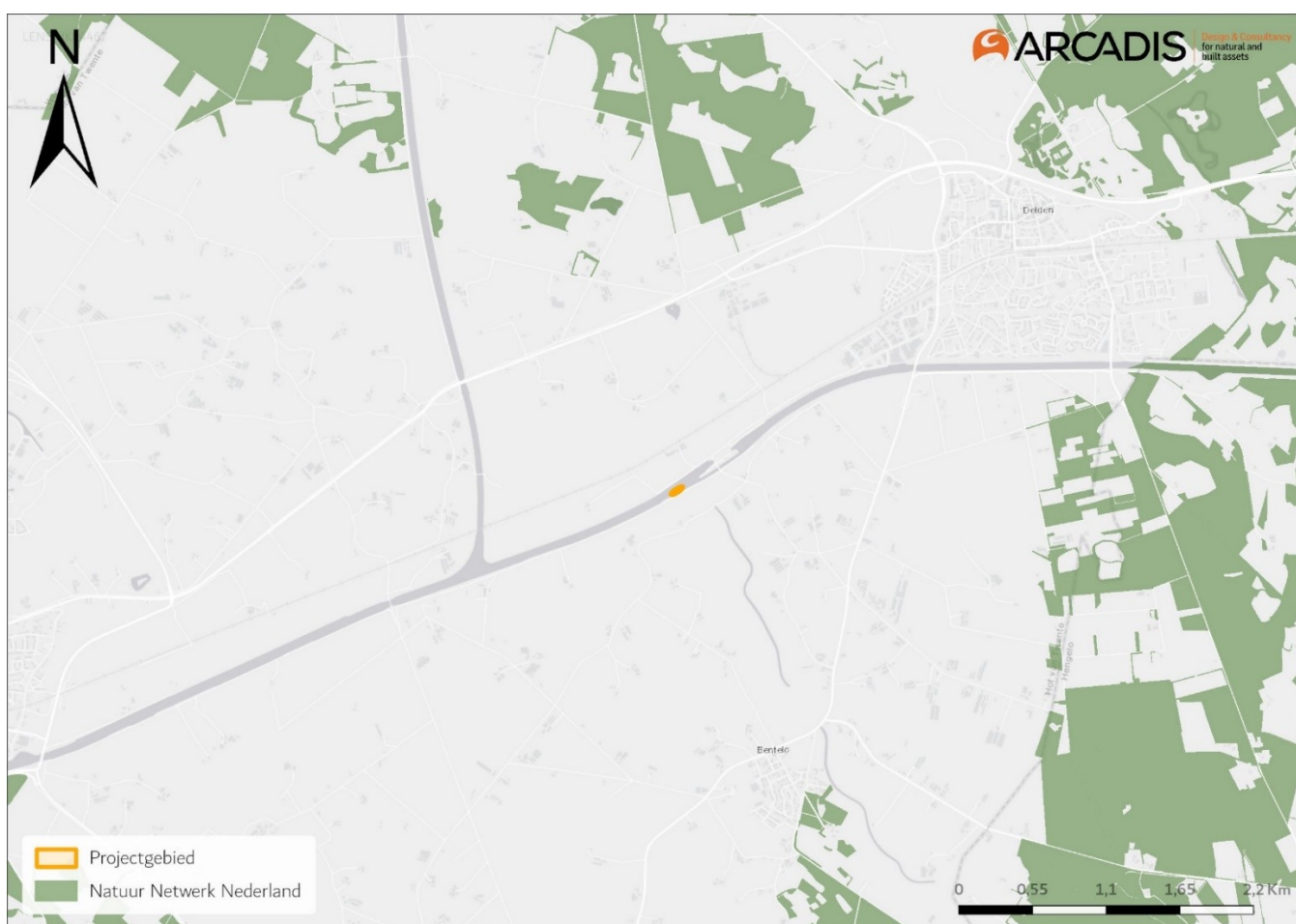
4 Natuurnetwerk Nederland

4.1 Methode

Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

4.2 Ligging

Figuur 4-1 geeft de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland gebieden weer. Het projectgebied ligt niet in Natuurnetwerk Nederland gebied.

Figuur 4-1 Ligging van projectgebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland.

4.3 Effecten

Voor gebieden die behoren tot NNN geldt dat de geplande activiteiten de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet mogen aantasten. Ook geldt dat zij niet mogen leiden tot significante vermindering van de oppervlakte van het gebied of van samenhang tussen gebieden. Binnen de provincie Overijssel wordt voor het NNN geen externe werking gehanteerd. Dit houdt in, dat zolang er niet binnen de contouren van het NNN gewerkt wordt, er geen effectbepaling hoeft plaats te vinden.

4.4 Conclusie

Het projectgebied ligt niet in Natuurnetwerk Nederland gebieden. Hierdoor zijn effecten van de beoogde werkzaamheden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

5 Conclusie en vervolgstappen

Hieronder zijn de conclusie en de vervolgstappen samengevat per hoofdstuk.

5.1 Natura 2000

Het project heeft geen gevolgen voor Natura 2000-gebieden: de projectlocatie ligt niet binnen of nabij een N2000-gebied (direct effect) en tijdens de uitvoering is geen sprake van stikstofdepositie op een N2000-gebied (indirect effect).

5.2 Soortenbescherming

Door de werkzaamheden treden mogelijk negatieve effecten op voor algemene broedvogels en vleermuizen. Mitigerende maatregelen moeten genomen worden voor algemene broedvogels en vleermuizen. Hierdoor is er geen sprake van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wnb en hoeft er geen nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Er zijn geen vervolgstappen nodig indien voldaan wordt aan de mitigerende maatregelen.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied ligt niet in Natuurnetwerk Nederland gebieden. Hierdoor zijn effecten van de beoogde werkzaamheden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Bijlage A Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorgdragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking¹. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

¹ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de

Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragcode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende bevoegd gezag. Voor dit project is het **Overijssel** bevoegd gezag. Het Rijk heeft in haar Verordening voor de Wet natuurbescherming een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

Soort
Bastaardkikker
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Aardmuis
Bosmuis
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Gewone bosspitsmuis
Haas
Huisspitsmuis
Konijn
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Vos
Woelrat

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3](#), [3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de [andere beschermde soorten](#), gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: ([art 3.10 lid 2](#)):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

Bijlage B Wettelijk kader Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Dit netwerk moet ervoor zorgen dat de biodiversiteit stabiel en behouden blijft. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: BARRO) heeft in titel 2.10 bepalingen opgenomen die de bescherming van het NNN moeten waarborgen. Deze bepalingen moeten worden doorvertaald in de provinciale ruimtelijke verordeningen (hierna: PRV) van de provincies. De PRV stellen regels die ervoor moeten zorgen dat bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen die betrekking hebben op NNN-gebieden geen activiteiten mogelijk maken die schadelijk zijn voor het NNN.

(art. 2.10.4, eerste lid BARRO). De gemeente is verantwoordelijk voor het vaststellen van bestemmingsplannen die in overeenstemming moeten zijn met de NNN-bepalingen van de PRV. De regels uit de PRV zijn op haar beurt weer in overeenstemming met de NNN-bepalingen van het BARRO. Dit betekent dat wanneer ruimtelijke ontwikkelingen gerealiseerd worden deze aan de bepalingen van het NNN moeten voldoen.

Titel 2.10 heeft alleen betrekking op NNN-gebieden die door de provincies op kaart zijn vastgelegd (art. 2.10.1 en art. 2.10.2 BARRO). Echter kan bij provinciale verordening vastgesteld zijn dat nabijgelegen natuurgebieden tevens beschermd worden op grond van de NNN-regels in de verordeningen.

Provincies zijn verplicht bij provinciale verordening de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden aan te wijzen. Daarbij moet bij provinciale verordening regels gesteld worden omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen ter bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden (art. 2.10.3 BARRO).

De provincies stellen regels aan bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen die ervoor moeten zorgen dat er geen activiteiten mogelijk worden gemaakt die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van het oppervlakte of samenhang van het NNN (art. 2.10.4 BARRO). In de provincie Limburg is dit vastgelegd in de omgevingsverordening uit 2014.

Dit betekent dat het NNN niet zomaar aangetast of gewijzigd kan worden. Echter zijn er uitzonderingen. Kort samengevat zijn er drie afwijkingsmogelijkheden, namelijk:

1. het 'Nee, tenzij-principe',
2. saldobenadering, en
3. herbegrenzing bij kleinschalige ontwikkelingen.

Van het beschermingsregime kan worden afgeweken wanneer er sprake is van het 'Nee, tenzij-principe'.

Er moet sprake zijn van de volgende voorwaarden:

- e. er is sprake van groot openbaar belang,
- f. er zijn geen reële alternatieven zijn, en
- g. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en de samenhang worden beperkt (gemitigeerd) en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd.

Bij provinciale verordening kan het toegestaan zijn om de begrenzing van het NNN te wijzigen. Dit is mogelijk wanneer dit leidt tot een betere samenhang of planologische inpassing (saldobenadering).

Wel moeten de wezenlijke kenmerken en waarden behouden blijven en het oppervlak van het NNN ten minste gelijk (art. 2.10.5, sub a BARRO). Wanneer er sprake is van een kleinschalige ontwikkeling kan tevens de begrenzing van het NNN gewijzigd worden (art. 2.10.5, sub b BARRO). Bij saldobenadering worden ruimtelijke ontwikkelingen in combinatie met elkaar beoordeeld. Het doel van saldobenadering is dat er een kwaliteits- of kwantiteitslag voor het NNN gemaakt wordt. Verder moeten deze ruimtelijke ontwikkelingen ervoor zorgen dat het NNN minimaal gelijk blijft of juist vermeerderd. Wanneer saldobenadering wordt toegepast zal dit leiden tot kwaliteitswinst voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Bij herbegrenzing gaat het om het begrenzen van het huidige NNN, met behoud van de oorspronkelijke ambitie, om zo verbinding tussen de NNN-gebieden te verbeteren. Herbegrenzing is mogelijk in twee situaties, namelijk om ecologische redenen of om andere dan ecologische redenen (kleinschalige ontwikkelingen).

De bepalingen van het BARRO zijn alleen bedoeld om de NNN-gebieden te beschermen. Het is echter mogelijk dat ruimtelijke ontwikkelingen op gronden niet behorend tot het NNN negatieve effecten met zich meebrengen voor de gronden zelf én voor de NNN-gronden. In Kamerstuk 2012/12, 30 825 nr. 192 heeft staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie gezegd dat het NNN geen externe werking heeft, maar dat men wel de Wet ruimtelijke ordening en eventuele provinciale ruimtelijke verordening in acht moet nemen. Het is namelijk zo dat de provincies Flevoland, Friesland, Noord-Brabant en Zeeland bepalingen in de ruimtelijke verordeningen hebben opgenomen die gebieden nabij het NNN beschermen (zogenoemde externe werking).

Bijlage C Impressie van het gebied

Bijlage D Aeries-berekening

Colofon

QUICKSCAN NATUUR
TK2 - AANPASSING KEGELLIGPLAATSEN WESTZIJDE SLUIS DELDEN

KLANT
Rijkswaterstaat

AUTEUR
Robbin Lensink

PROJECTNUMMER
30067568

ONZE REFERENTIE
D10056915:200

DATUM
18 september 2023

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

VRIJGEGEVEN DOOR

Bob Hendrixx
Sander Jonker

Belinda Kater

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 36.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan €4,2 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[Arcadis](#)

[arcadis.nl](#)

[ArcadisNetherlands](#)